

Comisia drepturile omului și relații interetnice

DECIZIE

pe marginea Raportului Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022

În conformitate cu articolul 22 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și, în temeiul art.29 din Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), nr.52 din 03.04.2014, Comisia drepturile omului și relații interetnice adoptă prezenta Decizie.

Art. 1 – Se ia act de Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, și de opinia Comisiei drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului privind activitatea Oficiului Avocatului Poporului în perioada indicată. Concomitent, s-a luat cunoștință de opiniile și propunerile participanților la audieri.

Art. 2 - Comisia remarcă că fenomenul nerespectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului continuă să fie o problemă la nivel național. Or, în anul 2022 spectrul drepturilor pretins încălcate sunt similare cu cele din anul 2021 și nu sunt progrese substanțiale privind respectarea următoarelor drepturi fundamentale: dreptul la un proces echitabil; dreptul la viață, integritate fizică și psihică; dreptul la ocrotirea sănătății; dreptul la libertatea individuală și siguranță; protecția datelor cu caracter personal; libertatea opiniei și exprimării; dreptul la asistența și protecția socială; dreptul la proprietate privată și la protecția acesteia; dreptul la informație; dreptul la muncă și protecția muncii; dreptul la petiționare, ș.a.

Art. 3 – Membrii Comisiei constată cu îngrijorare numărul scăzut a opiniilor Avocatului Poporului asupra proiectelor de acte normative care vizează drepturile și libertățile omului (art. 27, lit. b) din Legea nr.52/2014). În acest context, se impune stabilirea unui mecanism eficient de consultare de către Guvern și Parlament a opiniei Avocatului Poporului pe marginea proiectelor de acte normative, în vederea evitării adoptării unor reglementări ce pot restrânge nejustificat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Art. 4 – Comisia remarcă rolul esențial al Instituției Naționale pentru Protecția Drepturilor Omului privind supravegherea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, precum și oportunitatea restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți ale cetățenilor în conformitate cu art. 54 din Constituție. În particular, necesită o

atenție deosebită faptul că, restrângerea prevăzută de lege trebuie să fie conformă cu obligațiile care rezultă din tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și nu poate implica discriminarea unor persoane sau a unor grupuri de persoane exclusiv din considerente de rasă, naționalitate, limbă, religie, sex, convingeri politice sau origine socială (așa cum prevede alin.(2), art.5 din Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, nr.212 din 24.06.2004).

În context, se constată monitorizarea de către Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile Copilului a activității și deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale, și înaintarea unor recomandări menite să asigure respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Totodată, membrii Comisiei consideră că monitorizarea și raportarea pro-activă de către Avocatul Poporului a modului de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către autoritățile publice, organizații și întreprinderi, precum și de către persoanele cu funcții de răspundere, constituie garanții importante pentru asigurarea preeminenței dreptului.

Or, principiul preeminenței dreptului reprezintă o valoare comună europeană pe care trebuie să se fundamenteze orice stat democratic, fiind esența statului de drept și un element al patrimoniului comun al statelor membre ale Consiliului Europei.

Art. 5 – În vederea îmbunătățirii situației în domeniul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a remedierii problemelor existente, Guvernul Republicii Moldova; Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor; Ministerul Apărării; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației și Cercetării, autoritățile administrației publice locale, precum și alte autorități competente – se vor implica plinar pentru a asigura implementarea recomandărilor formulate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022.

Autoritățile vizate vor informa în termen rezonabil Comisia drepturile omului și relații interetnice despre implementarea recomandărilor.

Art. 6 – Guvernul:

- va asigura îndeplinirea recomandărilor formulate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022 de către ministere și alte instituții subordonate Guvernului, stabilind în acest sens un mecanism specific de coordonare a procesului și de raportare Comisiei drepturile omului și relații interetnice a realizărilor;

- va garanta remedierea deficiențelor depistate în scopul asigurării respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

- va înainta Parlamentului spre examinare proiectele de acte normative menționate în recomandările Avocatului Poporului și va adopta în termen rezonabil restrâns hotărârile, ordonanțele și dispozițiile necesare pentru implementarea recomandărilor cuprinse în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022;

- va asigura bugetarea orientată pe drepturile omului și va repartiza autorităților publice resursele financiare necesare;

- va conlucra activ cu Oficiul Avocatului Poporului în procesul de remediere a problemelor ce au impact negativ asupra drepturilor și libertăților omului;
- va asigura fortificarea independenței și va garanta finanțarea suficientă a Oficiului Avocatului Poporului, precum și va ajuta plenar Instituția Națională pentru Protecția Drepturilor Omului în procesul de reconstrucție a sediului permanent al acesteia.

Art. 7 – Se recomandă Comisiilor permanente a Parlamentului:

- să desfășoare audieri publice pe marginea subiectelor reflectate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, reieșind din domeniile de competență;
- să se ghideze de recomandările expuse în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022 în procesul de perfecționare și ajustare a cadrului legal național;
- să stabilească un mecanism eficace de consultare a opiniei Avocatului Poporului asupra proiectelor de acte normative care vizează drepturile și libertățile omului, inclusiv, pe marginea inițiativelor legislative înaintate de deputați, în vederea evitării adoptării unor reglementări ce pot restrânge neîntemeiat drepturile și libertățile fundamentale ale omului;
- să realizeze permanent controlul parlamentar în domeniul respectării drepturilor și libertăților omului pe domeniile de competență, precum și să monitorizeze restabilirea în drepturi a persoanelor lezate.

Art. 8 – Se recomandă Oficiului Avocatului Poporului:

- să mediatizeze constant problemele sistemice ce duc la încălcarea drepturilor și libertăților omului, precum și cazurile de rezonanță;
- să contribuie la perfecționarea mecanismelor de apărare a drepturilor și libertăților omului;
- să continue practica vizitelor inopinate la diverse instituții și organizații pentru a verifica cum sunt asigurate și protejate drepturile omului;
- să sesizeze continuu autoritățile publice responsabile privind amploarea și tendințele fenomenului încălcării drepturilor omului la nivel național;
- să reprezinte persoanele sau grupurile de persoane în fața autorităților publice și instanțelor de judecată în cazurile complexe ce țin de drepturile și libertățile omului sau în cazurile de interes public.

Art. 9 – Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării.

**Grigore NOVAC,
Președintele Comisiei**